

„EKOINNOWACJE”

Jan Bocian

ul. Organizacji WiN 75/77 m.21, 91-811 Łódź

tel. 0 608 058 259

e-mail: ekoinnowacje@neostrada.pl

RAPORT

Z REALIZACJI

**PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
GMINY KLUKI**

ZA LATA 2004-2005

Wykonawca opracowania:

Mgr Jan Bocian

Opracowanie wykonane na zlecenie: Międzynarodowego Centrum Ekologii PAN w Łodzi

Kluki, styczeń 2007

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY KLUKI

1. WPROWADZENIE	2
2. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE:.....	4
3. RAPORT Z REALIZACJI HARMONOGRAMU ZADAN INWESTYCYJNYCH GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2004-2005	5
4. PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	15

1. WPROWADZENIE

Celem niniejszego opracowania jest Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska Gminy Kluki za lata 2004-2005, który zostanie przedstawiony Radzie Gminy Kluki. Głównym założeniem programu jest poprawa stanu środowiska, efektywne zarządzanie środowiskiem oraz zapewnienie skutecznych mechanizmów chroniących środowisko przed degradacją. Celem realizowanego programu jest również stworzenie warunków dla wdrożenia obowiązującego w tym zakresie prawa Unii Europejskiej.

Program Ochrony Środowiska określa politykę środowiskową, ustala cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, odnoszące się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Program Ochrony Środowiska Gminy Kluki został przyjęty Uchwałą Rady Gminy nr 13/XIV/04 z dnia 25.06.2004 r.

Przy tworzeniu Programu przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie zagadnień techniczno-ekonomicznych związanych z przyszłymi projektami.

Ponadto celami Programu Ochrony Środowiska są:

- rozpoznanie stanu istniejącego i przedstawienie propozycji zadań niezbędnych do kompleksowego rozwiązania problemów ochrony środowiska (zadania te w większości stanowią zadania własne poszczególnych gmin),
- wyznaczenie hierarchii ważności poszczególnych inwestycji (ustalenie priorytetów),
- przedstawienie rozwiązań technicznych, analiz ekonomicznych, formalno-prawnych dla proponowanych działań proekologicznych,
- wyznaczenie optymalnych harmonogramów realizacji całości zamierzeń inwestycyjnych na poziomie gminy ze wskazaniem źródeł ich finansowania.

Program wspomaga dążenie do uzyskania w sukcesywnego ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń; ochronę i rozwijanie walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem aspektów ochrony środowiska. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla Program Ochrony Środowiska a dowodów jego osiągnięcia dostarcza ocena efektów działalności środowiskowej, dokonywana okresowo co 2 lata.

Niniejszy Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska Gminy Kluki opracowano zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 62 poz. 627) z późniejszymi zmianami, czyli zgodnie z przepisami nowego prawa o ochronie środowiska, a w szczególności:

„Art. 14. 1. Polityka ekologiczna państwa, na podstawie aktualnego stanu środowiska, określa w szczególności:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne,
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

2. Politykę ekologiczną państwa przyjmuje się na 4 lata, z tym że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata.

Art. 17. 1. Zarząd województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając wymagania, o których mowa w art. 14.

2. Projekty programów ochrony środowiska są opiniowane odpowiednio przez zarząd jednostki wyższego szczebla lub ministra właściwego do spraw środowiska.

3. W miastach, w których funkcje organów powiatu sprawują organy Gminy, program ochrony środowiska obejmuje działania powiatu i Gminy.

Art. 18. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada Gminy.

2. Z wykonania programów zarząd województwa, powiatu i Gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie Gminy.”

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska dotychczasowe programy zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska zastąpiono programami ochrony środowiska, z których realizacji co 2 lata sporządzane będą raporty.

Program Ochrony Środowiska Gminy Kluki został opracowany mając na celu zrównoważony rozwój regionu rozumiany jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym

następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości i nienaruszalności podstawowych procesów przyrodniczych. Niesie to z sobą konsekwencje w postaci rozpatrywania zagadnień ochrony środowiska całościowo w powiązaniu z regionalnymi uwarunkowaniami społecznymi i gospodarczymi oraz perspektywami ich zmian.

2. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE:

1. Roczniki statystyczne GUS i bank danych regionalnych GUS.
2. Sprawozdania z gospodarowania powiatowym funduszem ochrony środowiska i gospodarki wodnej za lata 2004 i 2005 wraz z raportem o realizacji przychodów i wydatków.
2. Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2004 r. Biblioteka Monitoringu Środowiska 2005.
3. Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2005 r. Biblioteka Monitoringu Środowiska 2006.
4. Karty Informacyjne Przedsięwzięcia – opracowane dla gminy Kluki przez P. Urszulę Herudzińską
5. Sprawozdanie Komitetu Sterującego ds. Programu Regionalnego „Warta” ze stopnia realizacji zadań zawartych w Programie w okresie od stycznia 2004 do 31 grudnia 2004 r.

3. RAPORT Z REALIZACJI HARMONOGRAMU ZADAN INWESTYCYJNYCH GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA w latach 2004-2005

2.1. Realizacja zadań inwestycyjnych z zakresu gospodarki wodno ściekowej:

<i>L.P.</i>	<i>Kluczowe działania, które należy wykonać w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów</i>	<i>Planowana realizacja</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>Planowany budżet</i>	<i>Poniesione wydatki [tys. PLN]</i>	<i>Efekt ekologiczny</i>	<i>Źródła finansowania</i>	<i>Partnerzy</i>	<i>Uwagi</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>			<i>8</i>
1	Budowa sieci wodociągowych w miejscowości Słupia oraz w rejonie turystyczno - rekreacyjnym obrzeży zbiornika retencyjnego „Zbyszek”	2004 - 2007	Planowane rozpoczęcie realizacji 2007	500				Starostwo Bełchatowskie	Ze względu na likwidację Spółki Warta nie będzie ona partnerem programu
Ad. 1	Wykonano dokumentację techniczną na budowę sieci wodociągowej w miejscowości Słupia,	2005	2005		7,00	Przygotowanie dokumentacji umożliwiającej realizację	Środki własne gminy		Wykonanie zgodnie z programem
Ad. 1	Budowa sieci wodociągowych w rejonie turystyczno - rekreacyjnym obrzeży zbiornika retencyjnego „Zbyszek”								Realizacja przeniesiona została na kolejne lata i zostanie wykonana równoległe z wykonaniem zbiornika
2	Wykonanie koncepcji gospodarki ściekowej na terenie Gminy	2005 - 2006	2006	20	6,71		Środki własne gminy		Koncepcja została wykonana
Ad. 2	Rozpoczęto wykonywanie koncepcji gospodarki ściekowej dla osiedla „Leśne” znajdującego się w miejscowości Kluki składającego się ze 100 domków jednorodzinnych		2006		3,66		Środki własne		

3	Wymiana sieci wodociągowej z rur azbestowo-cementowych	2005-2007	2005	240		Wymiana 200 m sieci wodociągowej na PCV	Środki własne		
4	Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowościach: <ul style="list-style-type: none"> • Kluki – ok. 150 m³/d • Kaszewice – ok. 120 m³/d; • Roździn 100 m³/d 	2005	2015	1.920					Rozpoczęcie realizacji zostało przełożone na lata 2007-2013 Nowy okres planowanie dla funduszy Unii Europejskiej
5	Budowa indywidualnych systemów unieszkodliwiania ścieków, na obszarach zabudowy mieszkaniowej rozproszonej	2005	2015	225					Budowa realizowana przez właścicieli posesji Gmina nie prowadzi inwentaryzacji inwestycji
6	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami o długość ok. 89 km na terenie Gminy;	2005	2015	31.890		7			Rozpoczęcie realizacji zostało przełożone na lata 2007-2013 Nowy okres planowania dla funduszy Unii Europejskiej
11	Zbyszek	2004	2015	39 000					Realizacja zbiornika ujęta w programie Małej Retencji Województwa
	Ogółem			39 385					
									17,37

2.2. Realizacja zadań z zakresu ochrony gleb:

<i>L.P.</i>	<i>Kluczowe działania, które należy wykonać w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów</i>	<i>Planowana realizacja</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>Planowany budżet</i>	<i>Poniesione wydatki [tys. PLN]</i>	<i>Efekt ekologiczny</i>	<i>Źródła finansowania</i>	<i>Partnerzy</i>	<i>Uwagi</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>			<i>8</i>
1	Aktualizacja map glebowo rolniczych co pomoże w ustalaniu dawek nawozowych i ilości wapnowania	2002-2004		50					Nie zrealizowane ze względu na brak środków
2	Organizacja lekcji wychowania ekologicznego dla dzieci i młodzieży	2002-2004	2004-2005	35				Starostwo powiatowe, Szkoły, RCEE	Realizowane w ramach zadań edukacji ekologicznej
3	Zalesienie gleb marginalnych Kl. VI (ok. 630 ha).	2002-2004		b.d					Realizowane przez rolników indywidualnych w ramach programu zalesiania
Ad 3.1.	Zalesienia		2004			Zalesiono 5,6 ha Odnowienia 3,7 ha		Właściciele prywatni, Skarb państwa	3,3 ha właściciele prywatni, 2,3 ha skarb państwa
Ad. 3.2	Zalesienia		2005			Zalesiono 3,4 ha Odnowienia 9,6 ha		Właściciele prywatni, Skarb państwa	1,0 ha właściciele prywatni, 2,4 ha skarb państwa

Cele średnio i długookresowe									
4	Organizacja w gospodarstwach rolniczych oferty dla turystów, urządzenie bazy noclegowej dla letników	2002-2015		120				ARiMR, Ośrodki Doradztwa Rolniczego	Ze względu na ograniczone środki
5	Upowszechnianie zasad dobrych praktyk rolniczych	2002-2015		144				ARiMR, Ośrodki Doradztwa Rolniczego	
Ogółem				519					

Niezbędna jest kontynuacja rekultywacji terenów zdegradowanych przez KWB „Bełchatów” i opracowanie strategii rekultywacji dla całego regionu.

3.3. Realizacja zadań z zakresu ochrona powietrza

L.P.	Kluczowe działania, które należy wykonać w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów	Planowana realizacja	Wykonanie	Planowany budżet	Poniesione wydatki [tys. PLN]	Efekt ekologiczny	Źródła finansowania	Partnerzy	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7			8
1	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza. Oraz promocja energooszczędnych systemów grzewczych	2004-2006	2004-2005	9					Zadanie realizowane w ramach edukacji ekologicznej przy współpracy z RCEE
2	Zmiana ogrzewania i termomodernizacja budynków komunalnych i użyteczności publicznej. Zmiana systemów grzejnych Stosowanie układów regulacji automatycznej systemów grzejnych	2004-2006		b.d.					
2.1	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Klukach	2004-2006	2004		358,9	Redukcja emisji: pyłu 884,7 kg/a SO ₂ 496,0 kg/a NO _x 2,5 kg/a CO 1794,9 kg/a	Środki własne gminy , WFOŚ i GW, PFOŚ i GW	WFOŚ i GW, PFOŚ i GW	
2.2	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Kaszewicach		2004		452,7	Redukcja emisji: pyłu 1372,5 kg/a SO ₂ 816,3 kg/a NO _x 28,5 kg/a CO 2 965,5 kg/a	Środki własne gminy , WFOŚ i GW, PFOŚ i GW, Gmina Kleszczów	Gmina Kleszczów	
2.3	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Parznie		2005		359,0	Redukcja emisji: pyłu 249,7 kg/a SO ₂ 1 385,0 kg/a NO _x 411,0 kg/a CO 1 155,6 kg/a B-aP 0,2 kg/a Sadza 0,5 kg/a	Środki własne gminy , WFOŚ i GW, PFOŚ i GW, Gmina Kleszczów	Gmina Kleszczów	

3.	Modernizacja istniejących niskosprawnych kotłowni węglowych w budynkach szkolnych, użyteczności publicznej i komunalnych, zamiana indywidualnych systemów grzewczych (pieców) na ogrzewanie gazowe etażowe	2004-2006		b.d					W modernizowanych szkołach oraz w budynku Urzędu Gminy zainstalowane zostało ogrzewanie olejowe
4	Opracowanie strategii wykorzystania alternatywnych źródeł energii w tym szczegółowej analizy możliwości wykorzystania i produkcji biomasy na cele energetyczne	2004-2006		64					nie realizowane ze względu na ograniczone fundusze niezbędne podjęcie inicjatywy na poziomie powiat
5	Opracowanie Programu przeciwdziałania emisjom niezorganizowanym	2004-2006		5					realizowane ze względu na ograniczone fundusze niezbędne podjęcie inicjatywy na poziomie powiat
Ogółem				78	1 170, 6				

Elektrownia „Bełchatów” S.A. powinna realizować program Ograniczenia emisji i emisji gazów - Spełnienie wymogów Dyrektywy LCP UE 2001/80/EC oraz ograniczenie zużycia zasobów naturalnych: węgla i wody

3.4. Realizacja zadań z zakresy ochrony przed hałasem zadania koordynowane z Powiatem (planowane nakłady ogółem dla całego Powiatu)

<i>L.P.</i>	<i>Kluczowe działania, które należy wykonać w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów</i>	<i>Planowana realizacja</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>Planowany budżet [tys. PLN]</i>	<i>Poniesione wydatki [tys. PLN]</i>	<i>Efekt ekologiczny</i>	<i>Źródła finansowania</i>	<i>Partnerzy</i>	<i>Uwagi</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>			<i>8</i>
1	Opracowanie programów edukacyjnych uświadamiających problemy ochrony przed hałasem	2004-2015		24,0					
2	Powołanie Niezależnej Komisji Ekspertów w dziedzinie ochrony przed hałasem jako zespołu doradczego	2004-2006		28,0					
3	Stworzenie bazy danych o obiektach przemysłowych stwarzających zagrożenie akustyczne dla środowiska	2004-2006		45,0					
4	Opracowanie wspólnego programu ochrony przed hałasem z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska	2005-2015		48,0					
5	Opracowanie map akustycznych	2002-2015		320,0					
6	Opracowanie koncepcji zmian ruchu samochodowego w centrach miejscowości (np. poprzez jego skanalizowanie), co wpłynie na poprawę klimatu akustycznego terenów przyległych	2002-2004		750,0					
	Ogółem			1 215,0					

3.5. Realizacja zadań z zakresu Ochrona Przyrody

<i>L.P.</i>	<i>Kluczowe działania, które należy wykonać w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów</i>	<i>Planowana realizacja</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>Planowany budżet [tys. PLN]</i>	<i>Poniesione wydatki [tys. PLN]</i>	<i>Efekt ekologiczny</i>	<i>Źródła finansowania</i>	<i>Partnerzy</i>	<i>Uwagi</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>			<i>8</i>
1	Wykonanie inwentaryzacji i waloryzacji obszarów podmokłych leżących poza terenem Lasów Państwowych i nie objętych ochroną prawną z uwzględnieniem możliwości ich ochrony renaturalizacji oraz opracowanie dokumentacji proponowanych form ochrony prawnej	2004 - 2006		20,0					
2	Szkolenia pracowników Urzędu Gminy w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej	2004 - 2008		10,0					
3	Edukacja ekologiczna dla młodzieży szkolnej	2004 - 2006		70,0					Realizowanie tego punktu odbywa się poprzez szkoły
4	Prowadzenie akcji informacyjnych i szkoleniowych dla rolników w zakresie wdrażania programów rolno-środowiskowych	2004 - 2006		20,0					
5	Wyznaczenie obszarów i obiektów (np. łąk, muraw, sadów) ważnych w ochronie bioróżnorodności i spełniających warunki programów rolno-środowiskowych	2004 - 2006		10,0					
6	Inwentaryzacja starych drzew i innych obiektów mogących uzyskać status pomników przyrody oraz uznanie wyznaczonych obiektów za pomniki przyrody	2004 - 2006		10,0					
	Ogółem			130,0					

3.6. Realizacja zadań z zakresu Edukacji Ekologicznej nakłady planowane wspólne dla Powiatu

<i>L.P.</i>	<i>Kluczowe działania, które należy wykonać w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów</i>	<i>Planowana realizacja</i>	<i>Wykonanie</i>	<i>Planowany budżet [tys. PLN]</i>	<i>Poniesione wydatki [tys. PLN]</i>	<i>Efekt ekologiczny</i>	<i>Źródła finansowania</i>	<i>Partnerzy</i>	<i>Uwagi</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>			<i>8</i>
1	Tworzenie ścieżek przyrodniczo-dydaktycznej:	2002-2004		180					Zadanie koordynowane w ramach powiatowe
2	Budowa ścieżek rowerowych	2002-2004		b.d.					
3	Rozwój działań RCEE w Bełchatowie								Uczestnictwo w szkoleniach i programach realizowanych przez RCEE
4	Realizacja programu "Bezpieczny Powiat" w Bełchatowie.								
5	Szkolenia i pokazy praktyczne dla rolników i działkowców w zakresie gospodarki ekologicznej	2002-2004		10					Współpraca z ODR
6	Edukacja ekologiczna nauczycieli	2002-2004		5					Realizowana przez szkoły w ramach środków własnych
7	Inwentaryzacja bibliotek	2002-2004		2					Realizowana przez szkoły w ramach środków własnych
8	Tworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej	2002-2004		90					

9	Program edukacji ekologicznej dla młodzieży szkół podstawowych i gimnazjów	2002 - 2015		15/ rok x 14 210 (100 osób rocznie)					Realizowana przez szkoły oraz we współpracy z RCEE
10	Organizacja wystaw proekologicznych	2002 - 2015		20					Współpraca z RCEE
11	Promocja i pomoc w tworzeniu gospodarstw ekologicznych	2002 - 2015		10					Współpraca z ODR
12	Utworzenie kół ekologicznych	2002 - 2015		10					
	Ogółem								

4. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

W raportowanym okresie główna działalność na obszarze gminy Kluki skoncentrowana była na przygotowaniu realizacji projektów związanych z gospodarką wodno-ściekową. Kluczowym zakresem działalności związanym z realizacją programu ochrony środowiska były działania związane z ochroną powietrza, a w szczególności termomodernizacjami. Część zadań inwestycyjnych została przesunięta do realizacji w kolejnych latach co spowodowane było brakiem szczegółowych planów zagospodarowania przestrzennego. Nowy okres programowania środków pomocowych z Unii Europejskiej na lata 2007-2013 zgodnie z **Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności)**. Biorąc pod uwagę zapisy zawarte w Narodowej Strategii Spójności za niezbędne należy uznać aktualizacje Programu Ochrony Środowiska w celu dostosowania Programu do strategii pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych UE i możliwości ich wykorzystania na rzecz realizacji rozwoju gminy i Programu Ochrony Środowiska.